

Amerikan Porsas Oy
Amerikantie 130
07830 Pukaro

Viite / Hänvisning
Arviointiohjelma 25.4.2006

Asia / Ärende
LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOH-
JELMASTA, SIKALATOIMINTOJEN LAAJENNUSHANKE,
AMERIKAN PORSAS OY, GRANHOLMAN TILA, PUKARON
KARTANON TILA, LAPINJÄRVI

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Amerikan Porsas Oy, Granholman tila ja Pukaron kartanon tila on toimittanut 2.5.2006 Uudenmaan ympäristökeskukselle Lapinjärvellä toteutettavaa sikalatoimintojen laajennushanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman. Arviointimenettelyssä toimii yhteysviranomaisena Uudenmaan ympäristökeskus yhteyshenkilönään ylitarkastaja Satu Pääkkönen.

Hankkeen YVA -menettelyn tarve määräytyy YVA -asetuksen hanke-luettelon kohtien 1 b ja c perusteella sekä kohdan 11 b perusteella. Asetuksen mukaan YVA -menettelyä sovelletaan sikaloihin, joissa kasvatetaan yli 3 000 sikaa (paino yli 30 kg/sika) tai yli 900 emakkoa sekä muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden biologisiin käsittelylaitoksiin, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään. Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen, joka tulee julkiseen käsittelyyn.

Arviointiselostus tulee julkiseen käsittelyyn arviointiohjelmassa esitetyn mukaan loka-marraskuussa 2006.

Maksu
hankkeesta vastaavalle 3 910 €(A23-53-AT3), maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä

Hankkeesta vastaava

Hankkeesta vastaavia ovat Amerikan Porsas Oy, Pukaron kartano (Niels Borup) ja Granholman tila (Guy Bosas).

Konsulttina arviointiohjelman laadinnassa on Watrec Oy, josta yhteyshenkilönä on asiantuntija Kaisa Suvilampi.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Hankkeessa mukana olevien toimijoiden sikalatoimintojen laajennusten tavoitteena on turvata elinkeinon säilyminen kilpailukykyisenä Euroopan Unioniin liittymisen myötä kasvaneista kilpailun vaatimuksista huolimatta.

Tällä hetkellä Amerikan Porsas Oy:n tilalla toimii 800 paikkainen emakkosikala, Pukaron kartanon tilalla 1 000 paikkainen lihasikala ja Granholman tilalla 2 500 paikkainen lihasikala. Lisäksi Pukaron kartanon tilalla harjoitetaan maidon tuotantoa ja kasvatetaan nautakarjaa. Sikalat toimivat liettelantajärjestelmällä, jossa eläinten lanta ja virtsa sekä toiminnassa muodostuvat pesuvedet johdetaan sikaloista lietevarastoihin ja käytetään tilojen omilla pelloilla sekä osin sopimusviljelijöiden pelloilla lannoitteena.

Laajennushanke on tarkoitus toteuttaa vaiheittain. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa on tarkoitus rakentaa uusi 3 000 lihasian sikalarakennus Amerikan Porsas Oy:n yhteyteen. Tämän jälkeen on tarkoitus laajentaa yhtiön olemassa olevaa emakkosikalaa 2 000 emakkopaikan sikalaksi. Ensimmäisen vaiheen lihasikalan rakennustyöt on tavoitteena käynnistää vuoden 2007 aikana, emakkosikalan laajennus vuoden 2008 aikana.

Toisen vaiheen suunnitelmassa on toteuttaa sikalatoiminnan laajennukset Pukaron kartanon tilalla ja Granholman tilalla. Pukaron kartanon tilalla toimintaa laajennetaan rakentamalla alueelle uusi 3 000 lihasian sikala. Nykyinen 1 000 lihasian yksikkö on suunniteltu muutettavaksi ensikoiden kasvatusosastoksi ja karanteeniosastoksi. Granholman tilalla sikalatoimintaa laajennetaan rakentamalla uusi 3 000 lihasian sikalarakennus nykyisen 2 500 lihasian sikalan yhteyteen, jolloin laajennuksen jälkeisessä tilanteessa tilalla on 5 500 lihasikapaikkaa.

Hankkeen suunnittelussa pyritään siihen, että maantieteellisesti lähelläkin toimivien kolmen sikatilan toiminnot muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, jossa esimerkiksi lietteenkäsittely, lämmöntuotanto ja kuljetukset voidaan järjestää keskitetysti.

Erityisesti toisen vaiheen laajennusten jälkeen toiminnanharjoittajat suunnittelevat ensisijaisena lietteenkäsittelyvaihtoehtona biokaasulaitoksen perustamista Amerikan Porsas Oy:n sikaloitten yhteyteen. Biokaasulaitoksessa liete käsitellään biologisesti anaerobisessa prosessissa.

Hankkeen vaihtoehdot

Nollavaihtoehdossa toiminta säilyy nykyisellään, eikä suunniteltuja laajennuksia toteuteta.

Vaihtoehdossa 1. sikalatoimintojen laajennukset toteutetaan kahdessa vaiheessa seuraavasti:

1. vaihe:

- Rakennetaan uusi sikalarakennus 3 000 lihasialle Amerikan Porsas Oy:n emakkosikalan viereen
- tämän jälkeen toteutetaan nykyisen emakkosikalan laajennus siten, että sikalaan tulee 2 000 emakkopaikkaa.

2. vaihe:

- Rakennetaan uusi sikalarakennus Pukaron kartanon tilalle 3 000 lihasialle nykyisen sikalarakennuksen vieressä olevalle laidunalueelle. Nykyinen 1 000 paikkainen sikala muutetaan ensikoiden kasvatuosastoksi ja karanteeniosastoksi.
- Granholman tilalle rakennetaan uusi sikalarakennus 3 000 lihasialle nykyisen 2 500 lihasian sikalan yhteyteen, jolloin laajennuksen jälkeen tilalla on 5 500 lihasikapaikkaa.

Sikalat toimivat lietelantajärjestelmällä, lietelanta varastoidaan lietesäiliöissä ja hyödynnetään käsittelemättömänä peltolannoitteena. Lietettä arvioidaan laajennusten jälkeen muodostuvan 42 000 m³ vuodessa, jonka levittämiseen tarvitaan enimmillään 1 850 hehtaarin peltoala.

Vaihtoehdossa 2. sikalatoimintojen laajennukset toteutetaan kuten vaihtoehdossa 1, mutta syntyvät lietteet käsitellään Amerikan Porsas Oy:n yhteyteen rakennettavassa keskitetyssä biokaasulaitoksessa. Biokaasulaitoksen kapasiteetti on 120 000 m³ lietettä vuodessa ja se vastaanottaa hankkeesta vastaavien tilojen karjalietteen (42 000 m³) lisäksi muuta orgaanista jätettä, esimerkiksi teollisuuden orgaanista jätettä, biojätettä ja jätevesilietteitä. Laitos voi käsitellä myös peltobiomassaa.

Asiaan liittyvät muut hankkeet

Tilojen sikalatoimintojen laajennushanke ei liity suoraan muihin käynnissä oleviin hankkeisiin. Biokaasulaitoshankkeen suunnittelussa selvitetään yhteistyömahdollisuuksia mm. muiden lietteenkäsittelyä tarvitsevien tahojen kanssa sekä selvitetään biokaasulaitoksesta saatavan energian mahdolliset hyötykäyttäjät.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Uusien sikaloiden ja biokaasulaitoksen rakentaminen vaativat yksityiskohtaiset rakennus- ja rakennuttamissuunnitelmat. Näihin edellytetään maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaiset rakennusluvut. Rakennusluvut haetaan kullekin hankkeelle erikseen. Lupaviranomaisena toimii Lapinjärven kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

Hankkeen mukaisten sikalalaajennusten toteuttaminen sekä biojätteiden laajamittainen käsittely biokaasulaitoksessa ja lopputuotteiden hyödyntäminen edellyttävät ympäristöluvan hakemista. Luvat haetaan kullekin

hankkeelle erikseen. Lupaviranomaisena toimii Uudenmaan ympäristökeskus.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireillöolosta on ilmoitettu 9.5.2006 Loviisan sanomissa ja Östra Nylandissa. Arviointiohjelma on kuulutettu 9.5. – 22.6.2006 välisenä aikana Lapinjärven kunnan ilmoitustaululla. Arviointiohjelma on ollut nähtävillä 9.5. – 22.6.2006 Lapinjärven kunnantalolla.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ympäristökeskus on saanut arviointiohjelmasta lausunnot Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Lapinjärven kunnalta, Itä-Uudenmaan liitolta ja Uudenmaan TE-keskukselta sekä kolme mielipidettä alueen asukkailta.

Etelä-Suomen lääninhallituksen lausunnon on antanut sosiaali- ja terveysosasto. Lääninhallituksen mukaan vaikutusten arviointiin on tarpeen sisällyttää myös vaikutukset mahdollisiin vedenottamoihin ja vaikutusalueen talousvesikaivojen veden laatuun. Vaihtoehto 1:ssä vaikutusalueeseen tulee sisällyttää myös etälietesäiliöt ja lannanlevitysalueet.

Lääninhallitus pitää tärkeänä selvittää, sijaitseeko vaikutusalueella yleisiä uimarantoja. Jos uimarantoja on, tulee vaikutukset myös uimaveden laatuun arvioida.

Lääninhallituksen mukaan biokaasulaitosvaihtoehdossa on tarpeen tehdä arviointia eri biojätteiden käytön osalta ottaen huomioon koko prosessi kuljetuksista loppusijoitukseen saakka. Biokaasulaitoksen rakentamisessa on huomioitava myös Euroopan neuvoston ja parlamentin asetuksen N:o 1774/2002 artikkelit 5, 7, 9 ja 15 sekä liite VI. Eläimistä peräisin olevien jätteiden käsittelystä biokaasulaitoksissa on säädetty myös maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa 195/2004.

Lausunnossaan lääninhallitus korostaa, että sikalatoimintojen suunnittelussa on huomioitava tarttuvien eläintautien leviämisen ehkäiseminen. Myös sikalasta tulevien muiden eläinperäisten jätteiden (sian raadot) käsittely on suunniteltava siten, ettei niistä aiheudu ihmisille terveyshaitta tai tarttuvien eläintautien leviämisen vaaraa.

Lisäksi lääninhallitus suosittelee lähiasukkaiden näkemysten selvittämistä sekä kunnan terveydensuojeluviranomaisen (Loviisanseudun terveydenhuollon kuntayhtymä) ja kunnan sosiaaliviranomaisen ottamista mukaan arviointimenettelyyn.

Lapinjärven kunnan lausunnon on antanut Lapinjärven ympäristölautakunta. Lapinjärven kunnanhallitus on hyväksynyt lausunnon kunnan lausunnoksi. Lausunnossa todetaan menetelmien, joihin arviointi perustuu, olevan riittävän laajoja ja seikkaperäisiä. Lapinjärven kunta katsoo, että arvioitaessa vaikutuksia yhteiskuntarakenteeseen ja maankäyttöön

tulee tarkastella myös sitä, aiheuttaako biovoimalan tuottaman energian käyttö lisärakentamisen tarvetta. Lisärakentaminen vaikuttaisi osaltaan yhteiskuntarakenteeseen ja liikenteeseen.

Lapinjärven kunta pitää tärkeänä, että arvioinnin yhteydessä selvitetään mahdollisuus rakentaa biovoimala jo ensimmäisen laajennusvaiheen jälkeen.

Itä-Uudenmaan liiton lausunnossa tuodaan esiin taustatietoja alueen kaavatilanteesta. Itä-Uudenmaan vahvistetuissa seutukaavoissa ja maakuntakaavassa arviointiohjelmassa esitetyt sikalatoimintojen laajennukset sekä etälietelantasäiliöt sijaitsevat alueella, jolla ei ole aluevarauksia. Itä-Uudenmaan maakuntakaavaluonnoksessa (28.2.2005) Taasianjoen jokilaakso on osoitettu merkinnällä "kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, valtakunnallisesti merkittävä". Taasianjoen jokilaakso on sisällytetty valtakunnallisesti merkittävien kulttuurihistoriallisten ympäristöjen yleisinventointiin.

Itä-Uudenmaan liitto kuvaa lausunnossaan nykytilannetta, jossa maatalouspihapiirien mittakaava on muuttunut koneellisen ja suurimittakaavaisen tehomatalouden myötä. Suurten rakennusten sopeutumista kerrokselliseen maatalousympäristöön voidaan parantaa harkitulla suunnittelulla ja värien käytöllä, jotka eivät tarpeettomasti korosta rakennusta.

Itä-Uudenmaan liiton mukaan arviointiohjelmassa on otettu riittävällä tavalla huomioon hankkeiden toteuttamiseen ja ympäristövaikutuksiin liittyvät tekijät. Liitto esittää, että hankkeiden välillisiä vaikutusalueita osoittava rajausehdotus olisi ollut hyvä sisällyttää arviointiohjelmaan myös karttana.

Uudenmaan TE-keskuksen lausunnon on antanut maaseutuosasto. Lausunnossa todetaan, että sikaloiden uudisrakentamiseen ja laajentamiseen ei ole mahdollista hakea tukea, mutta biokaasulaitoksen rakentamisen tukemiskysymys ei ole yhtä selkeä.

TE-keskus pitää toimintojen laajennusta todella huomattavana hankkeena, joka edellyttää maaseuturakentamista koskevan ohjeistuksen huomioon ottamista kaikilta osin ja teknisesti korkealuokkaisia suunnitelmia.

Muistuttaja A on asianajotoimiston välityksellä toimittanut mielipiteen, jossa nollavaihtoehto nähdään ainoaksi toteutettavaksi vaihtoehdoksi. Muistuttaja toteaa, että toiminta jo nykyisessä laajuudessaan aiheuttaa huomattavaa haittaa, eikä muistuttajan mukaan ympäristölupia ole noudatettu esim. lietteen levityksen osalta. Nykytiestönkään kunto ja kapasiteetti ei kestä nykyistä toimintaa. Laajennushankkeen edellytysten arvioimiseksi on objektiivisesti selvitettävä nykyisen toiminnan harjoittamistavat ja vaikutukset.

Muistuttaja tuo esiin myös vesistöekosyytemykset, sillä pohjaveden läheisyys maanpintaan nähdään aiheuttava ongelmaa lietesäiliöille. Lisäksi säiliöiden alta joudutaan pumppaamaan pohjavettä Taasianjokeen, mikä saattaa aiheuttaa ylivirtaus- ja vuotolietteen joutumista jokivesistöön.

Muistuttaja vastustaa vahvan sikatalouskartellin muodostumista alueelle, koska se rajoittaa vapaata kilpailua ja vähentää ns. tavallisten maatalouselinkeinoharjoittajien sikatalouden kannattavuutta.

Muistuttajan näkemyksen mukaan laajennushanke pilaisi pinta- ja pohjavedet, muuttaisi alueen liikenneolosuhteita vaarallisemmiksi, lisääisi hajuhaittoja, pilaisi esteettisiä maisema-arvoja ja romahduttaisi alueen kiinteistöjen arvon.

Yhteenvetona muistuttaja toteaa, että hanke toteutuessaan muuttaisi idyllisen ja elinvoimaisen Pukaron kyläkeskuksen teollisuussikala-alueeksi, josta poistuisivat kaikki tavanomaisen asumisen viihtyvyydedellytykset. Jokaisella pitäisi olla oikeus puhtaaseen ja terveelliseen elinympäristöön ja tasavertaisiin toimeentuloedellytyksiin.

Muistuttaja B on toimittanut pitkän ja seikkaperäisen mielipiteen. Muistuttajan mukaan nykytilanteesta tulee saada selvä käsitys, ja siksi myös nollavaihtoehdon ympäristövaikutukset tulee selvittää riittävästi. Myös alueella sijaitsevien muiden karjataloutta harjoittavien tilojen ympäristövaikutukset tulee tunnistaa. Pidemmän aikavälin tavoitteena tulisi olla kaikkien tilojen yhdessä aiheuttamien ympäristö- ja hyvinvointivaikutusten systemaattinen vähentäminen.

Muistuttaja pitää tärkeänä turvata mahdollisuudet sille, että myös alueen muut tilat voivat osallistua biokaasulaitoksen hyödyntämiseen ilman kuljetusliikenteen ja siihen liittyvien onnettomuusriskien kohtuutonta kasvua. Tämän johdosta tulee selvittää mahdollisuudet rakentaa lietelanta-putkisto.

Jos lieteverkostoa ei ole mahdollista toteuttaa, tuo muistuttaja esiin vaihtoehdon, jonka mukaan tulisi selvittää kahden pienemmän (esim. 60 000 m³) biokaasulaitoksen rakentamista, joista toinen rakennettaisiin jo ensimmäisen laajennusvaiheen haittojen pienentämiseksi. Muistuttajan mukaan pienempi kokoluokka voisi olla taloudellisempi, riskeiltään pienempi ja ympäristövaikutuksiltaan parempi vaihtoehto. Tällöin myös tarvittavien (tieliikenne, kaasu, lämpö) verkostojen rakennustarve vähenisi. Biokaasulaitoksen rakentaminen tulisi kirjata konkreettiseen rakennusaikatauluun, jotta haitat eivät missään vaiheessa kasvaisi kohtuuttomiksi.

Muistuttaja pitää tärkeänä, että lietteen kuljetusreitit suunnitellaan huolellisesti lapsiin kohdistuvan onnettomuusriskin ja kuljetuksen hajuhaittojen minimoimiseksi.

Muistuttajan saamien tietojen mukaan sikalatoimintojen ympärille esitetyt suositusarvot vähimmäisetäisyyksille on määritetty suotuisissa sääolosuhteissa. Vastaavat etäisyydet tulee määrittää myös epäsuotuisille olosuhteille. Olosuhteet tulee ottaa huomioon mm. lannanlevityksen yhteydessä.

Esitetty lietteenlevityksen kokonaispinta-ala on minimi perustuen lannoitelakiin ja nitraattiasetukseen. Muistuttaja haluaa varmistaa, että kyseiset yleistason periaatteet sopivat alueen viljelykäytäntöihin ja maape-

rän ominaisuuksiin. Tässä yhteydessä tulee esittää selkeämpi hehtaari-kohtainen maksimimäärä, jonka perusteella ravinnepestöt vesistöihin tulee tutkia ja arvioida eri vaihtoehdoissa.

Toiminnan yksi keskeinen vaikutus liittyy lietelannan levitykseen asuntojen ja kesämökkien läheisyyteen. Hajuhaitat ulottuvat myös Pukaron Paroni -huoltoasemalle ja 6-tiellä liikennöiville. Muistuttaja ehdottaa lupakäsittelyyn huomioitavaksi vaatimuksia, jos biokaasulaitosta tai muuta teknologiaa hajuhaittojen vähentämiseksi ei oteta käyttöön. Näitä olisivat mm. käsittelemättömän lietteen levityksen kieltäminen asutuksen läheisyydessä (500 m) viikonloppuisin ja juhlapäivinä sekä sadekausina (valumariski) ja lietteen ilmastaminen aerobisesti hajuttomaksi, mikäli lietettä levitetään alle 500 - 200 m päähän asutuksesta. Tässä voitaisiin soveltaa luomuviljelyssä ohjeistettua toimintatapaa.

Muistuttaja tuo esiin ilmasuojelunäkökohdan, jonka mukaan ammoniakki- ja metaanipäästöt ilmaan tulee minimoida sekä 0-vaihtoehdossa että laajennusvaihtoehdoissa. Arvioinnissa tulee selvittää, miten lietelanta voidaan käsitellä ja levittää siten, että typpioksiduulipäästöt (N₂O) ilmaan voidaan minimoida. Lisäksi painavien lietevaunujen vaikutukset maaperän tiivistymiseen tulee minimoida.

Muistuttaja ottaa kantaa myös ihmisperäisten bakteerien hävittämiseen biokaasulaitoksen prosessissa, haisevien kaasujen hyödyntämiseen lämpökeskuksen polttoilmassa, Lappbäckenin puroon tulevien ravinnekuormien hyödyntämiseen viljelykäytössä sekä VTT:n tutkimusten ja hajuhaittojen vähentämiseen liittyvien teknologioiden hyödyntämiseen arvioinnissa.

Muistuttaja tuo esiin myös eläinsuojelunäkökohtia. Hänen mukaansa taloudellista tehokkuutta ei pidä maksimoida eläinten hyvinvoinnin kustannuksella ja hankkeiden suunnitteluvaiheessa tulisi käyttää riippumattonta eläinten hyvinvoinnin asiantuntemusta.

Lopuksi muistuttaja ehdottaa mm., että syksyllä yleisötilaisuus pidettäisiin Pukaron kylän seuratalolla ja että hankkeen etenemisestä jaettaisiin tietoa Pukaron kylän ilmoitustaululla. Myös alueen kesämökkiläiset tulee huomioida tiedotuksen järjestämisessä.

Muistuttaja C esittää, että sikalatoimintojen laajennushanketta ei toteuteta. Muistuttaja toteaa myös mm., että toiminnot sijaitsevat liian lähellä muistuttajan asuntoa ja että lietteen levitystä harjoitetaan lainvastaisesti.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 11 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla. Seuraaviin seikkoihin on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankeen ja nykytilan kuvaukset

Tiedot hankkeen tarkoituksesta, tavoitteista ja perusteluista on esitetty heti arviointiohjelman alussa selkeästi. Nykyinen toiminta tiloilla sekä biokaasulaitoksen tekniset toimintaperiaatteet on kuvattu perusteellisesti. Lisäksi hankekuvauksessa on syytä mainita biokaasulaitoksesta mahdollisesti aiheutuvat päästöt ja niiden laatu.

Arviointiohjelmassa on riittävällä tavalla esitetty tilojen lähimmät häiriintyvät kohteet sekä uusien sikalarakennusten vaatima maankäyttötarve. Kuvassa 4.3. on esitetty uusien rakennusten sijainnit laajennusvaihtoehdossa sekä lähin asutus, mutta karttakuvaan sijoitettu mittakaavajana olisi lisännyt kuvan havainnollisuutta. Arviointiselostukseen on syytä liittää lietesäiliöiden ja muiden sikalatoiminnan vaatimien rakenteiden sijainnit sekä arvio uusien lietesäiliöiden sekä mm. rehun varastointiin tarvittavien rakenteiden tarpeesta ja mahdollisista sijainneista. Myös nykyinen tiestö ja kulkureitit sekä laajennusvaiheiden jälkeen tarvittava tiestö ja kuljetusreitit on lisättävä arviointiselostukseen.

Koska sikalatoimintoja on tarkoitus laajentaa vaiheittain, tulee ympäristövaikutusten arvioinnissa ottaa huomioon laajennuksen toteutumisen eri vaiheet. Eri vaiheet on kuvattava sillä tarkkuudella, että vaikutusten tunnistaminen ja selvittäminen vaiheittain on mahdollista.

Ympäristön nykytilan kuvaus on arviointiohjelmassa melko suppea. Ohjelmassa olisi tullut esittää tiedot alueella tehdyistä selvityksistä, kuten ilmanlaatuselvityksestä, vesistötarkkailuista ja mahdollisesti tehdyistä luontoinventoinneista. Arviointiselostuksessa tulee esittää tiedot jokivesistöjen (mm. Taasianjoen) vesitarkkailuista, tietoja jokiveden laadusta ja kala- ja rapukantojen tilasta, karttakuva alueella virtaavista joki- ja ojavesistöistä, selvitys pohjaveden virtaussuunnasta alueella, lähimmät pohjavedenottamot, mahdolliset lähimmät pohjaveden tarkkailupisteet ja pohjaveden laatutiedot, tiedot alueen luonnonoloista, kuten kasvillisuudesta ja eläimistöstä, tiedot alueen ilman laadusta sekä alueen hajutilanteesta.

Kaavoitustilanne ja hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat on esitetty selkeästi. Lisäksi tulee selvittää, edellyttääkö hanke asemakaavoitusta.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiohjelmassa on tuotu arvioitavat vaihtoehdot (0-vaihtoehto ja päävaihtoehdot VE 1 ja VE 2) ja niiden sisältö riittävän selkeästi esiin. Arviointiohjelmassa ei kuitenkaan ole esitetty tarkempia perusteluja vaihtoehtojen rajaukselle. Arviointiselostuksessa on syytä esittää VE 1:lle ns. alavaihtoehtoja, joissa tarkastellaan käsittelemättömän lietteen peltolevitykselle muita vaihtoehtoja, kuten lannan esikäsitteilyä kompostoinnalla, ilmastamalla, kiinteän aineen mekaanisella erottamisella, lannan imeyttämällä turpeeseen tai muulla mahdollisella ratkaisulla.

Myös biokaasulaitosta koskevan VE 2:n yhteydessä on hyvä tuoda esiin alavaihtoehtoja mm. laitoksen kapasiteetin suhteen. Tässä yhteydessä on

tarpeen arvioida laitokseen alueelta potentiaalisesti tulevia raaka-ainemääriä sekä uusien infra- ja logistiikkarakenteiden tarvetta, myös saatavan energian hyödyntämisen kannalta. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon vaihtoehto, jossa biokaasulaitos toteutetaan jo ensimmäisessä laajennusvaiheessa.

Kaikissa vaihtoehdoissa on otettava huomioon parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaan käytännön (BEP) mukaiset ratkaisut niin sikalarakennusten tekniikassa, ilmanvaihdossa (energian säästössä sekä haju- ja ammoniakkipäästöjen vähentämisessä), tilojen puhdistamisessa, jätevesien käsittelyssä, rehuvarastojen ratkaisuissa, lannan käsittelyssä, lannan levitysmenetelmissä ja jätteiden käsittelyssä (mukaan lukien kuolleiden eläinten ruhot).

Nykyisen toiminnan eli nollavaihtoehdon vaikutusten arvioinnin merkitys korostuu, koska toiminnan vaikutuksista on ilmennyt useita ristiriitaisia käsityksiä.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Vaikutusten arviointi on kohdistettu hankkeen kannalta merkittäviin keskeisiin vaikutuksiin. Arvioinnin kohteena olevat vaikutukset on tuotu selkeästi ryhmiteltynä esiin. Arviointiin on syytä kuitenkin lisätä seuraavat seikat:

- Liikennemääriä ja liikenteen ilma- ja melupäästöjä arvioitaessa on otettava huomioon tieverkoston mahdolliset rakennustarpeet sekä liikenteen vaikutukset turvallisuuteen.
- Toiminnan ravinnekuorman lisäksi on arvioitava mahdollisten bakteeripäästöjen määrää vesistöön. Esimerkiksi Taasianjoella Pukaron läheisyydessä on Uudenmaan ympäristökeskuksen tarkkailupiste (41.4), josta on viimeksi otettu vesinäyte 20.12.2005. Taasianjoessa on typpipitoisuuksien ja bakteerien määrän todettu olevan koholla. Uudenmaan ympäristökeskuksen käyttökelpoisuusluokituksessa 2000 - 2003 Taasianjoen Pukaron alapuolinen osa kuuluu veden laadultaan huonoimpaan luokkaan.
- Toiminnan vaikutuksia alueen kala- ja rapukantoihin on arvioitava. Taasianjokeen on istutettu täplärapuja ja vaellussiian poikasia vuosien 1997 - 2002 aikana. Joessa on hiljattain tehty koeravustus ja sähkökalastus istutusten onnistumisen arvioimiseksi. Lisäksi Taasianjokeen laskevassa Virmajoessa on kotimaisen ravun kanta.
- Laajennuksen vaikutus vedenottotarpeeseen ja lisääntyvän vedenoton vaikutus pohjavesivaroihin on arvioitava.
- Rehujen aiheuttaman ympäristökuormituksen vähentämiseksi on arvioitava hyvän ruokintastrategian, rehusuunnittelun ja raaka-ainevalintojen vaikutusta.
- Sosiaalisten vaikutusten arvioimiseksi on tutkimustiedon ja asiantuntijoiden lisäksi hyödynnettävä asukkaiden palautetta (yleisötilaisuus, mielipiteet, mahd. haastattelut).
- Toiminnasta aiheutuvien riskien ja onnettomuuksien (esim. lietesäiliöiden rikkoutuminen, biokaasulaitoksen toimintahäiriöt, liikenne) ympäristövaikutusten arvioinnin lisäksi on esitettävä toimenpiteet niiden ennaltaehkäisemiseksi.

Toiminnan vaikutusalueesta on esitetty karttakuva 8.1. Tekstissä on sanallisesti kuvattu vaikutusalueen rajauksen perustuvan ympäristöministeriön ohjeistukseen vähimmäisetäisyyksistä (kirje Dnro YM4/401/2002). Arvioinnissa on kuitenkin huomattava, että vaikutusalue ei ole sama kuin vähimmäisetäisyys häiriintyviin kohteisiin. Vaikutukset ulottuvat näitä etäisyyksiä laajemmalle, vaikkakin todennäköisesti lievempinä. Lisäksi sääolot voivat muuttaa vaikutusaluetta.

Arviointiohjelmassa ei ole arvioitu vesistövaikutusten vaikutusaluetta. Tämä on huomioitava arviointiselostuksessa. Selostuksessa on myös esitettävä eri vaihtoehtojen mukaisia lietteenlevitysalueita ja arvioitava niiden vaikutuksia ja selvitettävä lietteenlevityksen vaikutusalueet.

Osallistuminen

Uudenmaan ympäristökeskuksella ei ole huomautettavaa osallistumisjärjestelyistä. Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 16.5.2006. Yleisötilaisuuteen saapui runsaasti yleisöä ja hankkeesta virisi vilkasta keskustelua. Aiheesta myös kirjoiteltiin paikallisissa lehdissä.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointia varten on perustettu ohjausryhmä. Arviointiohjelmaa käsittelevä ohjausryhmän kokous pidettiin 21.4.2006, jolloin kokouksessa olivat mukana myös Lapinjärven kunnan ja Itä-Uudenmaan liiton edustajat.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/uus

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ympäristökeskuksessa.

Johtajan sijainen,
hallintopäällikkö

Eeva-Riitta Puomio

Ylitarkastaja

Satu Pääkkönen

LIITTEET

Maksun määräytyminen ja muutoksen haku

TIEDOKSI

Pukaron kartano, Niels Borup
Granholman tila, Guy Bosas
Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiohjelmaa)
Alueelliset ympäristökeskukset
Lausunnon antajat
Muistuttajat